

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 21 lipca 2005 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej
oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 8 lipca 2005 r. ustawy o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarki i położnej oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza dentysty, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 skreśla się pkt 20;
- 2) w art. 2 w pkt 4, w art. 19 w ust. 1 w pkt 1 otrzymuje brzmienie:
"1) podmioty uprawnione do prowadzenia odpowiednio stażu podyplomowego, specjalizacji lub szkolenia w zakresie uzyskiwania umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonych świadczeń zdrowotnych,";
- 3) w art. 2 w pkt 9:
  - a) w lit. a, w ust. 1 wyrazy "50 dni" zastępuje się wyrazami "30 dni",
  - b) w lit. b, w ust. 1 wyrazy "60 dni" zastępuje się wyrazami "40 dni";
- 4) w art. 9 skreśla się wyrazy ", z wyjątkiem art. 1 pkt 20, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r";

- 5) w art. 9 po wyrazach "od dnia ogłoszenia," dodaje się wyrazy "z wyjątkiem art. 2 pkt 8, w zakresie art. 50a ust. 8, który wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2006 r."

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

Uzasadnienie

Po rozpatrzeniu ustawy z dnia 8 lipca 2005 r. o zmianie ustawy o zawodach pielęgniarstwa i położnej oraz ustawy o zawodach lekarza i lekarza denty, Senat zdecydował o wniesieniu do niej kilku poprawek. Spośród nich merytoryczną ingerencją w przyjęte uregulowania stanowią poprawki nr 1 i nr 4, które dotyczą wprowadzonego przez Sejm rozszerzenia istniejącego zakazu wykonywania praktyk pielęgniarek na podstawie umowy cywilnoprawnej. Senat uznał za zbyt daleko idące ograniczenie zarówno co do form wykonywania praktyk (wszystkich praktyk), jak i miejsca ich wykonywania, tj. każdego zakładu opieki zdrowotnej. Nowelizacja wyklucza wykonywanie pracy przez pielęgniarki lub położne na innej podstawie prawnej niż stosunek pracy, stanowiąc ograniczenie dla nich samych oraz dla ich pracodawców. Nie uwzględniono uwarunkowań praktycznych dotyczących dużego zróżnicowania zakładów opieki zdrowotnej, którymi są zakłady opieki całodobowej, jak szpitale, zakłady opiekuńczo-lecznicze, zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze, ale także żłobki, przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej czy też pracownie protetyki stomatologicznej i ortodoncji. Organizacja pracy w zoz-ach po wejściu w życie uregulowań nowelizacji uległaby poważnemu zachwianiu, ponieważ należałoby wypowiedzieć ważne zawarte umowy cywilnoprawne i zatrudniać pielęgniarki, nawet do prac krótkotrwałych prac, na podstawie umowy o pracę. Dla zoz-ów dotychczas związanych z pielęgniarkami (położnymi) umowami cywilnoprawnymi przejście na stosunki pracy łączy się ze zwiększeniem kosztów zatrudniania. Dla pielęgniarek (położnych) ustawowe ograniczenie zawarte w art. 1 w pkt 20 zapewnia wprawdzie świadczenia pracownicze, ale jednocześnie narusza prawną zasadę swobody zawierania umów, narzucając jedynie formę stosunku pracy. Swoboda umów doznaje także ograniczenia także z punktu widzenia zoz-ów, które mają prawo do swobody doboru pracowników oraz formy ich zatrudniania. Nazwa zawartej umowy – cywilnoprawna czy też o pracę, nie przesądza o charakterze stosunku o pracę, należy brać pod uwagę całokształt okoliczności faktycznych dotyczących nie tylko rodzaju wykonywanych czynności, ale przede wszystkim sposobu wykonywania obowiązków, o czym decydują istniejące w systemie prawnym uregulowania, w szczególności art. 22 Kodeksu pracy. Problematyka wykonywania pracy w zoz-ach pozostaje materią złożoną i dokonywanie nowelizacji w sposób przyjęty przez Sejm wnosi do systemu prawnego jedynie obligatoryjne

ograniczeniem, powodujące określone skutki dla stron już zawartych umów. Ma także dalej idące konsekwencje. Nie należy bowiem zapominać, że art. 1 pkt 20 różnicuje sytuację prawną pielęgniarek i położnych, podlegających zakazowi wykonywania wszystkich praktyk w zoz-ach oraz lekarzy i lekarzy dentystów, którzy podlegają zakazowi wykonywania jedynie praktyk grupowych w zoz-ach.

Wprowadzane ograniczenie można rozpatrywać w różnych aspektach ograniczania swobody, także ograniczania wolności działalności gospodarczej w rozumieniu art. 22 Konstytucji RP. Powstaje pytanie, czy można je uznać za dopuszczalne ze względu na ważny interes publiczny? Zastrzeżenia i wątpliwości są na tyle poważne, że, zdaniem Senatu, nie wydaje się uzasadnione- ani prawnie, ani społecznie, wprowadzanie uregulowania art. 1 pkt 20. W związku z powyższym Senat wniósł poprawkę nr 1 i nr 4.

Sejm znowelizował także ustawę o zawodzie lekarza i lekarza dentysty, rozszerzając zakaz prowadzenia grupowej praktyki lekarskiej, na podstawie umowy cywilnoprawnej nie tylko na publiczny zakład opieki zdrowotnej, lecz na wszystkie zakłady opieki zdrowotnej. Nie przewidziano jednak okresu *vacatio legis* dla mających zawarte umowy w dniu wejścia w życie ustawy. Dlatego niezbędne stało się wniesienie poprawki nr 5.

W poprawce nr 3 Senat ujedynolicił terminy przewidziane na dokonanie wpisu do rejestru praktyk lekarskich przez właściwe organy izb lekarskich, analogicznie do długości terminów przyjętych w tej samej nowelizacji (art. 1 pkt 17), w stosunku do rejestrowania praktyk pielęgniarek i położnych. Rozbieżność ich, zdaniem Senatu, nie znajduje uzasadnienia, a trzeba podkreślić, że terminy przewidziane dla rejestrowania praktyk pielęgniarek i położnych są znacznie wydłużone w porównaniu z terminami zawartymi w ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. Nr 173, poz. 1807).

Poprawka nr 2 uściśla uregulowanie dotyczące podmiotów uprawnionych do prowadzenia kształcenia podyplomowego lekarzy i lekarzy dentystów.